

Amazonskoven

Regnskoven dækker 7 mio. km². Colombia rummer godt 20 pct. af Amazonskoven.

Hvert år forsvinder regnskov svarende til 2 pct. af Amazonskoven.

Amazonasfloden består af 99 pct. regnvand.

80 pct. af nedbøren i indre Amazonas er intern, altså fordampet fra planterne i skoven og kan recirkuleres over 30 gange.

»Ramos fortæller, at de gamle indianere ved, hvorfor tingene ændrer sig, og at det måske skyldes, at hans folk ikke længere overholder de gamle ritualer.«

beskytte beboerne, når vandet i floden stiger. Begge familier og Araujos svigermor lever i et åbent rum på godt 40 kvm med en hængekøje fra loftet og en enkelt dobbeltseng. Gulvet og en del af væggen forsvinder i et hjørne af huset, og to af familiens teenagere vasker hår over hullet. En baby pludrer fra hængekøjen, hvor Araujos svigerinde sover til middag. Der er ingen elektrisk lys. Måske bliver Araujos drøm om eget hus snart opfyldt, for det har været en god sommer for ham.

Der har været efterspørgsel på frugt og grønt, og når afgrøderne ikke kommer ind fra Nazareth og andre omkringliggende byer, stiger priserne. Han beskriver sig selv som fisker, bonde og frugtsælger. De dage, hvor han ikke fisker i de omkringliggende søer, står han op kl. 4 for at passe sine marker med majs, mango, passionsfrugter, papaya, tomater og platanos, som er store, megede bananer, som han sælger på markedet.

I hans lille stand kan man også få frisk koriander fra konens køkkenhave. Produkter som f.eks. citroner må han købe eller bytte sig til hos bønder, hvis marker ligger højere oppe. I år har han ikke altid kunnet få citroner og bringer kun sjældent fisk til markedet. Markerne og søerne ligger så langt fra Leticia, at de ikke altid er til at nå til fods. Og selv, hvis han kan fragte afgrøderne et stykke af vejen i båd, må Araujo betale for at få varerne båret i land. Alle på markedet har samme problem, og de fastsætter derfor en daglig pris for hver af varerne. Han peger på et net med syv grønne mangoer og forklarer, at de koster 1.000 colombianske pesos, cirka tre danske kroner. For bare et par uger siden, da floden var på sit laveste, var prisen over det dobbelte.

Syge af drikkevand fra åen

Her i området er isolation også sundhedsskadeligt. I San Sebastian de Los Largos ca. tre km inde i landet fra Leticia, hvor der er en lavmælt og konstant summen fra dyrelivet i regnskoven, betød den lange tørke, at beboerne mistede deres drikkevand.

Claudio Fernandez er høvding for det lille samfund, eller "curaca" som Tecunaindianerne kalder ham. Om vinteren når Amazonas helt op til deres landsby og forbinder de søer, som byen er opkaldt efter, med floden. Når det er tørt, står fiskene tæt i søerne og er lette at fange, men tørken betyder også, at samfundet ikke kan bruge regnvand til at drikke og lave mad af. I stedet må de hente det i en å, der løber tæt forbi en losseplads. Over 30 medlemmer af landsbyen er blevet syge af at drikke vandet i år, og to har mistet livet.

Det lille samfund har en type sygesikring, der sikrer dem adgang til hospitalet i Leticia via en asfalteret vej, og det, siger Fernandez, har reddet mange liv. Landsbyen mødes ofte for at tale om, hvad de selv kan gøre ved forandringerne. Blandt andre projekter planter beboerne i San Sebastian de Los Largos nye træer i regnskoven. Det håber de vil hjælpe til at beskytte deres børn mod de forandrin-

ger, som man her i landsbyen kalder for "klimaændringer."

På trods af de naturlige udsving mellem tørke og oversvømmelser i Amazonfloden er det klart, at der sker forandringer i områdets klima. Som taget ud af en Gabriel García Márquez-roman kalder dr. Phillips tørken i 2010 for en "hundredeårstørke," hvorved han mener, at denne type tørke kun burde ramme en gang hvert hundrede år.

Phillips, der er professor i tropisk økologi, undersøgte påvirkningen af regnskoven efter en tilsvarende tørke i 2005. Han fandt, at i stedet for at optage 0.5 gigaton kulstof om året, så producerede Amazon-regnskoven under tørken i 2005 0.9 gigaton kulstof. Skoven kom sig dog hurtigt efter tørken, men Phillips er bekymret for, hvad en ny tørke kommer til at betyde, særligt for de skrøbelige økosystemer i den sydlige Amazonas i Brasilien, hvor store områder af regnskoven let kan forvandles til savanne og frigive endnu større mængder CO₂.

Regncyklus bliver forstyrret

Der er endnu ingen, der med sikkerhed kan sige, hvad tørken i 2010 skyldes, men Yadivinder Malhi, professor i økosystemer ved Oxford University Centre for the Environment, har forsket i årsagen til tørken i 2005 og mener, at vejret i 2010 skyldes samme fænomen: Når Atlanterhavet varmes op, stiger der varm luft til vejrs og falder ned over regnskoven. Herved forstyrres den naturlige regncyklus, i hvilken regnvandet cirkuleres over 30 gange, før det løber gennem Amazonas udmundning og tilbage i Atlanterhavet. Skovfældning i regnskoven leder også til mere tørke. Malhi påpeger, at man ikke med sikkerhed kan sige, at dette års tørke skyldes global opvarmning, men der har været bemærkelsesværdigt meget uregelmæssig tørke i Amazonas de sidste 15 år.

I Nazareth mødes Manducca og Ticunastammen for at tale om forandringerne og forsøge at lægge deres egen handlingsplan. Manducca er bekymret, fordi børnene bliver syge af at drikke vandet fra floden. Hun er også ked af ikke at kunne sælge sine afgrøder og siger, at de sommetider rådner væk.

Agustin Carecca Ramos har været curaca for Nazareth i to år. Han siger, at alle i samfundet er bekymret for, hvad der sker med floden. Selv om de altid oplever høj- og lavvande, mener han nu, at hvert femte år medfører en reel tørke. Ramos fortæller, at de gamle indianere ved, hvorfor tingene ændrer sig, og at det måske skyldes, at hans folk ikke længere overholder de gamle ritualer. Men mens Amazonas igen stiger, sætter han og resten af Nazareth deres lid til viden-skaben og vil nu kontakte det nærmeste universitet for at høre, hvad der er galt, og forhåbentligt finde en løsning. De gamle er mindre optimistiske. De siger, at verden, som vi kender den, er ved at gå under, og at en ny er klar til at begynde.

Artiklen er blevet til med støtte fra den uafhængige organisation "the Pulitzer Center on Crisis Reporting".

Den tørre tid omkring Amazonas er normalt velkommen, men regnen var fem uger forsinket i år.

Frugtsælgeren Exilín Pená Araujo har syv børn og bor hos sin svoger.

Projekt skal redde regnskov

Det har stor indflydelse på drivhuseffekten, når store skovarealer hvert år bliver ryddet for at skaffe landbrugsjord.

Det er svært at forestille sig, at Ticunaindianerne omkring Leticia på egen hånd kan ændre regnskovens udvikling, men i morgen fremlægger et FN-projekt en arbejdsplan med samme formål.

På det ellers frugtesløse klimatopmøde i København for et år siden klarede netop det emne sig forrygende. En gruppe ledet af Brasiliens præsident Lula da Silva gjorde opmærksom på, at man relativt let kunne reducere produktionen af drivhus-gasser ved at betale udviklingslande for at bevare regnskoven. FN-initiativet, som kaldes REDD, inkluderer også bibeholdelsen af regnskovsindianernes livsstil.

I REDD's kampagnemateriale kan man læse, at skovfældning er den næststørste kilde til global opvarmning.

Tropisk skov indeholder ca. 25 pct. af al CO₂ på landjorden. Hvert år fældes der ca. 130.000 km² regnskov, et område cirka dobbelt så stort som Frankrig. Gruppen argumenterede for, at man ved at standse udviklingen og plante nye træer ikke bare stopper CO₂-udledningen, men man binder også allerede eksisterende kulstof i atmosfæren.

I løbet af 2010 opbyggede REDD et budget på en mia. kr. til at redde regnskoven, heraf har Danmark doneret 46 mio.

kr. Men på trods af løfter om resultater inden COP16, klimatopmødet, der i disse dage afholdes i Cancún i Mexico, er partnerskabet dukket op med meget få resultater og mange frustrationer.

Sælger ud af regnskoven

Hvis alt går efter planen, fremlægger REDD i morgen en længe ventet arbejdsplan for 2011 og 2012.

Columbia, der rummer godt en femtedel af Amazonas, blev en del af REDD i august og er dermed en af de nyeste partnere i projektet.

Præsidentens økologiske toprådgiver, Sandra Bessudo, forsikrede under et interview i præsidentpaladset for nyligt, at al udvikling vil ske med tanke på miljøet. Alligevel er Colombias nye regering under Juan Manuel Santos godt i gang med at kickstarte landets økonomi ved at sælge retten til at grave efter guld, kul og andre mineraler dybt under regnskoven. Siden 2002 er Colombias mineareal otte-doblet fra 1,13 mio. ha. til 8,53 mio. ha, og internationale investorer står i kø for at tage del i mineeventyret. REDD og Ticunaindianerne kæmper med andre ord en hård kamp for at bevare den colombianske regnskov.